

2021-05-18

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2019/1119

Kommunstyrelsen

Nulägesbeskrivning Vercity våren 2021 och vägen framåt

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen i tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram en projektplan med målsättning för Vercitys tre inriktningar samt en budget för fyra år

Sammanfattning

2014 fattade kommunstyrelsen i Nacka beslut om uppdraget att möjliggöra en internationell universitetsetablering i Nacka. Efter utredning och analys skapades Vercity – en galleria där en mångfald av nationella och internationella utbildningsaktörer ska kunna erbjuda högre utbildning. Vercitypiloten öppnade portarna den 23 mars 2018. Vercitypiloten var en plats för lärande i Nacka Forum där framtidens affärsmodeller för utbildning i samspel mellan flera olika aktörer utvecklas, lärmiljöer utforskas och kurser och utbildningar utvecklas. Vercitypiloten och lokalerna i Nacka Forum avvecklades under våren 2020.

Därefter har arbetet inom ramen för Vercity fram tills nu riktats in på tre delområden; lärarutbildning, digitaliserat lärande och kompetensförsörjning. De lärdomar och erfarenheter som har skapats det senaste åren ligger till grund för föreslagen inriktning framåt.

I inriktningarna framåt är följande framåtsyftande tre huvudspår identifierade inom Vercity. Det första huvudspåret handlar om etablering av högre utbildning. Ur renodlat etableringsperspektiv är högre utbildning generellt ett välkommet inslag vad gäller utveckling av kommersiellt innehåll i ett större sammanhållet fastighetsbestånd. Vi behöver strategiskt vidareutveckla och skapa ett mer strukturerat arbete för att tillsammans med olika aktörer fortsätta att stimulera sådana etableringar. Som exempel på en annan form av

etablering av högre utbildning finns idag Valfärd skola som har ansökt om att starta Yrkeshögskola, kopplad till gymnasieskolan YBC i Sickla.

Det andra huvudspåret handlar om digitalisering och Swedish Edtest, där man kommer att söka fortsatt finansiering för att fördjupa och bredda det arbete som har påbörjats efter att nuvarande finansiering löper ut den 12 maj 2022. Styrgruppen, där Nacka ingår, har också beslutat att inriktningen bör vara att överlämna projektledaransvaret till en koordinator med ett nationellt uppdrag och med kapacitet att utveckla verksamheten och beforska den. Samtal och diskussioner pågår med sådana koordinatorsfunktioner.

Det tredje huvudspåret handlar om att fortsätta kompetensförsörjningsspåret med att etablera ny lärarutbildning i Nacka, nationell och/eller internationell. Flera samtal med internationell anknytning pågår och behöver vidareutvecklas. Ett mer långtgående initiativ finns framtaget av Valfärd skola i samarbete med professor Tomas Kroksmark och skulle kunna komma igång redan under vårterminen 2022.

Ärendet

2014 fattade kommunstyrelsen i Nacka beslut om uppdraget att möjliggöra en internationell universitetsetablering i Nacka. Efter utredning och analys skapades Vercity – en galleria där en mångfald av nationella och internationella utbildningsaktörer ska kunna erbjuda högre utbildning. För att utveckla innehållet i Vercity, tydliggöra visionen, samt marknadsföra Nacka som en plats för högre utbildning öppnades Vercitypiloten den 23 mars 2018. Vercitypiloten var en plats för lärande i Nacka Forum där framtidens affärsmodeller för utbildning i samspel mellan flera olika aktörer utvecklas, lärmiljöer utforskas och kurser och utbildningar utvecklas. Vercitypiloten och lokalerna i Nacka Forum avvecklades under våren 2020.

Nacka har sedan mer än 20 år tillbaka varit en ledande utbildningskommun som legat i framkant vad gäller både resultat och kvalitet. Utbildning är också ett högt prioriterat område kantat av höga förväntningar och krav på god kvalitet. I Nacka ska det bara finnas bra förskolor och skolor, en förutsättning för att ha ett kundval på riktigt. God kvalitet och höga stabila resultat över tid är en mycket viktig komponent i Nackas attraktion gentemot utbildningsaktörer. Vercityuppdraget kan därför också ses som en fortsatt utveckling för att kunna bibehålla och vidareutveckla den attraktionen. Vercity är ett sammanhang för postgymnasial bildning och lärande i Nacka och har skapats som en förlängning av kommunstyrelsens beslut 2014 om att möjliggöra en ny internationell universitetsetablering i Nacka. Fördelarna med Nacka som plats för högre utbildning kan sammanfattas:

- Kommunen har ett rikt kulturliv, växande näringsliv, stor mångfald, nyfikenhet, kompetens och mod att utmana befintliga system
- Kommunen vill stärka Sverige som bildningsnation och aktivt bidra till att bygga och utveckla Stockholmsregionens betydelse i en global värld

- Kommunen vill utveckla Vercity för att berika Nacka och människorna som bor, arbetar och verkar här
- Kommunen har i Nacka den bästa grogrunden i våra mycket goda resultat över tid och förutsättningarna för samarbeten med alla former av utbildningsaktörer på alla nivåer, både nationellt och internationellt

För att utveckla innehållet i Vercity, tydliggöra visionen, samt marknadsföra Nacka som en plats för högre utbildning öppnade Nacka kommun tillsammans med FEL, Företags-ekonomiska institutet, Nackademin, Academedia och RISE, Research Institutes of Sweden, den 23 mars 2018 Vercity -piloten. Vercitypiloten var en plats för lärande i Nacka Forum där framtidens affärsmodeller för utbildning i samspel mellan flera olika aktörer utvecklas, lärmiljöer utforskas och kurser och utbildningar utvecklas. Det är tydligt att platsen skapade identitet och samhörighet. Lokalen upplevdes dock som svårtillgänglig för personer utanför Nacka och blev därför inte naturligt den mötesplats den var avsedd att vara. Piloten och lokalerna i Nacka Forum avvecklades våren 2020.

Vercity har därefter drivits vidare i tre olika spår där olika handlingsalternativ löpande har prövats och utvecklats.

1. Lärarutbildning
2. Digitaliserat lärande
3. Kompetensförsörjning

Lärarutbildning

Sverige och Nacka behöver fler lärare som alltid vill lära nytt och dela med sig av sina kunskaper och därmed på lång sikt bibehålla och utveckla barn och elevers starka resultat i förskolan och skolan. I ett idéprojekt kallat Stockholm School of Learning pågår flera initiativ att utveckla och utmana lärarutbildningen och undersöka möjligheten att kunna etablera en ny nationell lärarutbildning i Nacka.

En del i idéprojektet är samarbeten med flera olika kommuner och fristående förskole- och skolaktörer där vi söker formerna för olika utvecklingsfrågor, bland annat kring kvalitetsfrågor och där den nuvarande lärarutbildningens utmaningar och kompetensförsörjningsfrågor står i fokus för alla. Det finns ett antal redan befintliga projekt och kunskaper som vi tillsammans söker samordningsvinster kring. Det rör exempelvis utbildning av lärarassistenter, studie- och yrkesvägledning på annat sätt, elevhälsa, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) samt digitalisering.

En annan del leds inom Valfärd skola i ett samarbete med professor Tomas Kroksmark, som arbetar med olika alternativa lösningar med nuvarande lärarutbildning som bas. Arbetet som Valfärd skola tagit sig an är framförallt att koncentrera utbildningstiden så att den förkortas och blir mycket mer effektiv. Samarbeten med befintliga nationella och internationella universitet och högskolor är under utveckling.

Lärandets digitalisering och Swedish Edtest

Inom Vercity har delprojektet Swedish Edtest – en nationell testbädd för edtech utvecklats till nationellt projekt med internationella kopplingar. Nacka kommun är koordinator för de tretton partners som ingår i satsningen.

Swedish Edtest är ett väsentligt sammanhang för att utveckla skola, utbildning och lärande så att vi får medborgare som är välutbildade hela livet och bidrar till ett hållbart och demokratiskt samhälle.

Drivkraften i testbädden är att minska glappet mellan lärande och den digitala utvecklingen i syfte att utveckla undervisningen och få bättre digitala verktyg som adresserar verkliga behov samt stärker lärarens kompetens att välja och värdera läresurser. Kärnan i testbädden är en metod som vilar på vetenskaplig grund och som skapar trygghet inför, under och efter ett test samt ger tillförlitliga data för utveckling.

I projektet ingår entreprenörer i form av utbildningsteknologibolag, förskolor, skolor, YH-anordnare, forskare, lärare och studenter. Projektet startade i november 2019 och pågår till och med maj 2022. Budgeten är 14 miljoner kronor varav Vinnova finansierar 6,9 miljoner kronor.

Mål och resultat

Swedish Edtests mål är att höja lärarens digitala kompetens, beställarkompetens samt bidra till kollegialt lärande. För deltagande bolag ska kontakter, referenser och input till produktutveckling skapas.

I halvtid (mars 2021) har Swedish Edtest sammanfört närmare 200 lärare med 50 bolag som tillsammans testar nya digitala läresurser. Cirka 50 av dessa lärare är verksamma i Nackas kommunala skolor eller i Lilla Nacka förskola och skola (fristående huvudman). Av de som utfört utvärderingen upplever samtliga lärare att:

- De ökar sin digitala kompetens
- De ökar sin beställarkompetens, d.v.s. vet vad de ska fråga efter nästa gång ett digitalt läromedel ska köpas in
- De sprider sin kunskap till kollegor

Av bolagen som deltar vill samtliga som testat med Swedish Edtest testa igen. Det stora värdet skapas i referenser och kontakter men för de nya bolagen är lärdomarna de får från lärarna ovärderliga för att kunna utveckla produkter av hög kvalitet.

Swedish Edtest har under 2020 och 2021 etablerat sig som en drivkraft av utvecklingen av utbildning och är känt hos Skolverket och Skolinspektionen, Regeringskansliet och

Utbildningsdepartementet, SKR, Storsthlm, Adda och på flertalet högskolor och universitet i Sverige, m.fl.

Kompetensförsörjning

Nacka kommun har en dialog med Nackas näringsliv, arbetsförmedlingen och utbildningsaktörer om att kompetens och kunskap är en färskvara och att vi tillsammans behöver arbeta med nya sätt och sammanhang att lära oss och matcha. Inom ramen för Vercity pågår diskussion om och planering för projekt kring hur digitala verktyg och öppna data kan effektivisera kompetensförsörjningsprocessen på olika sätt.

För att stimulera kompetensförsörjningen inom utbildningsverksamheterna anordnar Valfärd skola internationella skolläda- och lärarutbyten och deltar även i flera internationella utbildningsprojekt årligen, bland annat med Kanada, Storbritannien och Sydkorea.

Väg framåt

I bedömningen av vägval framöver bör utgångspunkten vara att Nacka kommuns satsning på Vercity ska utgå från den snabba utveckling som just nu sker inom alla utbildningsformer. Detta för att långsiktigt säkerställa relevans och mervärde för nackaborna.

Nacka kommun har under en mycket lång tid generöst erbjudit nackaborna möjligheter till postgymnasiala studier inom vuxenutbildningens ram. Det bildningstänket som ligger bakom dessa erbjudanden ligger bland annat till grund för kommunstyrelsens uppdrag om ett nytt internationellt universitet till Nacka. I det uppdraget ligger Nacka som plats i fysisk mening, för sådana post-gymnasiala utbildningar. Vår bedömning i dagsläget, efter mer än ett år med fjärr- och distansundervisning och omställning till en rad digitala pedagogiska verktyg, är att det nya normala i undervisningssammanhang, både inom ungdomsskolan, vuxenutbildningen och post-gymnasial utbildning behöver utforskas och utvecklas i nya former. Med denna utveckling i bakhuvudet behöver vi tänka nytt och inte nödvändigtvis med Nacka som en fysisk plats i form av en stor byggnad med ett utbildningssammanhang, utan snarare med Nacka som en central och digital plats för ett livslångt lärande och bildning.

Utifrån de lärdomar som skapats inom ramen för Vercity så här långt är följande huvudspår framåt identifierade. Vercity är det övergripande projektparaplyet och dessa delar ser vi som ett sätt att stimulera aktörer och långsiktigt arbeta mot kommunstyrelseuppdragets slutmål.

1. Etablering av högre utbildning
2. Swedish Edtest
3. Lärarutbildning

Etablering av högre utbildning

Nacka kommun har med sitt långsiktiga initiativ Vercity markerat värdet av starka utbildningsinslag i den fortsatta utvecklingen av kommunen. Det finns en förväntan att etablera ett centrum för livslångt lärande och distansutbildning i den nya centrumbebyggelse som planeras. Det finns goda förutsättningar att ett tematiskt område för den nya platsen kan bli kompetensförsörjning och livslångt lärande.

Ur renodlat etableringsperspektiv är högre utbildning generellt ett välkommet inslag vad gäller utveckling av kommersiellt innehåll i ett större sammanhållet fastighetsbestånd. Genom en RFI-process (Request For Information) undersökte kommunen redan 2018 intresset hos fastighetsutvecklare att investera i kommersiella lokaler i Centrala Nacka (Järlahöjden). Bland de 12 större fastighetsägare som kommunen då hade dialog med var intresset runt ett föreslaget inslag av högre utbildning (Vercity) mycket stort. Bedömningen är att detta intresse kvarstår. Och detta är inte så konstigt eftersom universitet och högskola, inte bara ur en campuskontext, alltid har en stor dragningskraft på många olika branscher. Det finns också många exempel då högre utbildning fungerat som en kraftfull hävstång i arbetet med att utveckla nya platser med innehåll av stora kommersiella lokalbestånd.

En fortsatt dialog med i Nacka etablerade fastighetsutvecklare fortsätter. Även med aktörer, med påtagligt intresse av att utveckla kommersiella lokalbestånd i Nacka, finns en pågående dialog. I det sistnämnda fallet är detta tydligt sammankopplat med tunnelbanans tillkomst.

Under det senaste året har djupgående diskussion mellan en välrenommerad designhögskola och två olika fastighetsaktörer i Nacka ägt rum. Intresset är påtagligt från båda sidor och kommunen bidrar till processen ur ett service- och tillståndsperspektiv. I skrivande stund pågår förhandlingar och det är ännu oklart hur detta landar. Oavsett resultat av detta arbete kan detta tas som en indikation på att Nacka numer kan vara en attraktiv plats för högre utbildning på hög internationell nivå.

Välfärd skola har under våren 2021 ansökt om att starta en yrkeshögskola (YH) En utbildning på Young Business Creatives (YBC) som idag driver kommunal gymnasieskola. YH är en form av högre utbildning och om ansökan bifalls hos Yrkeshögskolemyndigheten startas hösten 2022 kurser i socialt entreprenörskap. En etablering av en YH-utbildning är ytterligare en markering som befäster Nacka kommun som en naturlig plats för fler etableringar av högre utbildning.

Vidare arbete på denna linje pågår och diskussioner finns med såväl fastighetsaktörer i Nacka som med redan fysiskt etablerade verksamheter och kluster i kommunen. Nacka går i allt högre grad mot att kunna erbjuda regionalt relevanta etableringsalternativ. Detta arbete bör därför utvecklas ytterligare och en mer strukturerad strategi bör därför utarbetas tillsammans med ovan exemplifierade aktörer.

Swedish Edtest

Styrgruppen för Swedish Edtest har tagit beslut om att söka fortsatt finansiering för att fördjupa och bredda det arbete som har påbörjats efter att nuvarande finansiering löper ut 12 maj 2022. Styrgruppen har också beslutat att inriktningen bör vara att överlämna

projektledaransvaret till en koordinator med ett nationellt uppdrag och med kapacitet att utveckla verksamheten. Samtal och diskussioner pågår med flera sådana koordinatorsfunktioner.

Ambitionen är att Swedish Edtest ska vara ett kunskapscentrum för digitalt lärande där forskare, entreprenörer och utbildningsanordnare/huvudmän kan mötas för att gemensamt utveckla kunskapen om digitalt lärande. I det arbetet kommer Nacka kommun som en av Sveriges mest profilerade utbildningskommuner spela en avgörande roll. Ett kunskapscentrum med stort inflytande från huvudmän är också ett sätt att bibehålla professionens inflytande och drivkrafter i digitaliseringen av utbildning.

Behovet av ett samlat kunskapscentrum har accelererats i och med det förändringstryck som coronapandemin skapat. I ett kunskapscentrum kan den digitala kompetensen hos utbildare höjas, leverantörer kan förbättra sina produkter och tjänster och forskare kan i samspel med praktiken utveckla mer hållbara pedagogiska modeller kring distansundervisning.

Läroarutbildning

Nacka har pågående samtal med flera internationella universitet och vill utveckla dessa vidare. Det finns också pågående samtal med nationella universitet och högskolor. Välfärd skolans verksamhet på Samskolan i Saltsjöbaden har under en längre tid bedrivit praktisknära forskning tillsammans med Luleå tekniska universitet. Samarbetet har utvecklats till en konkret projektplan att tillsammans med en svensk och/eller finsk lärarhögskola etablera en ny läroarutbildning som utgår från en verklig skolmiljö och bedrivs i undervisningen på Nacka kommuns skolor. Målet är att i januari 2022 starta en läroarutbildning med en vald akademisk partner. Den första terminen skulle, under rätt förutsättningar, 20 studenter delta.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga särskilda ekonomiska konsekvenser. Vid val av väg framåt är avsikten att söka medel för att möjliggöra detta ur framtidsfonderna. Därmed blir också omfattningen på kostnaderna och positiva effekter för Nackasamhället tydliggjorda.

För Swedish Edtest är ambitionen att söka fortsatt extern finansiering för att komplettera kommunens egen satsning, såväl som den eventuellt framtida.

Konsekvenser för barn

Ärendet har i förlängningen konsekvenser för barn och elever beroende på vilka beslut som fattas om vägen framåt. Det kan på sikt få positiva konsekvenser för barn som ges ytterligare möjligheter till högre utbildning i Nacka.

Susanne Nord
Utbildnings- och
arbetsmarknadsdirektör
Nacka kommun

Hanna Elving
Förändringsledare
Stadsledningskontoret
stab

Danijela Radsel Bengtsson
Utvecklingsstrateg
Utbildningsenheten